

Годишен извештај на органите на државната управа за напредокот на состојбата на еднаквите можности за жените и мажите

1. ОСНОВНИ ИНФОРМАЦИИ

Орган на државна управа (назив)	Министерство за образование и наука
Изработил (име, презиме и функција)	Наташа Хаџи - Лега, координатор за еднакви можности (државен советник) Славица Мирческа Атовска, заменик координатор за еднакви можности (советник за стратешко планирање)
Период на известување	1.1.2023-31.12.2023 година
Датум на поднесување на извештајот	април 2024

Одговорно лице кој го одобрува извештајот и ја потврдува неговата веродостојност

Датум, 08.04.2024 година

Бр. 08-3968/1

Име и презиме

Министер за образование и наука/Ministër i Arsimit dhe Shkencës

Doc.Dr. Jeton Shaqiri, с.р

Потпис

(Одговорно лице во органот на државна управа)

Датум на прием на извештајот во Министерство за труд и социјална политика

Име Презиме (на службеникот од Сектор за еднакви можности кој го примил извештајот)

Потпис

1. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА СОГЛАСНО ЗАКОНОТ ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ

2.1. Преземени основни и посебни мерки согласно чл. 5, 6 и 7 од ЗЕМ (заокружете)

- А) Позитивни**
- Б) Охрабрувачки**
- В) Програмски**

Министерството за образование и наука, при изготвување на извештаите за напредокот на состојбата на еднаквите можности за жените и мажите, секогаш ги зема предвид сите мерки и активности кои се преземени, а се во согласност со Законот за еднакви можности.

Како и претходните години, така и во 2023 година, беа спроведени повеќе активности и изготвени документи кои се позитивни и охрабрувачки, кога станува збор за родовата еднаквост и застапеност.

Спроведувањето на новата Концепција за основно образование (од март 2021). продолжува и оваа учебна година.

Исто така од оваа учебна година во сите Конкурси за ученички стипендии во струките каде што вкупниот број на пристигнати апликации постои родов јаз, односно од вкупно пријавените кандидати бројот на женски кандидатки е помал од 40% во финалното бодување на женските кандидатки кои исполнуваат услови ќе им се даде дополнителен бод.

Во 2023 година одобрени се вкупно 38 наставни програми за основно образование за шесто и седмо одделение. Наставата во 2023/2024 година се реализира согласно новите наставни програми во 3 и 6 одделение, а во настават имплементирани се мерките насочени кон подигање на свеста за родова сензитивност/рамноправност, инклузивност, интеркултурност.

Од страна на БРО изработени се 20 материјали за учење за првото тромесечје, за учениците од трето, петто и шесто одделение, согласно новите наставни програми. Истите се дигитално достапни - поставени на ВЕБ страницата на БРО.

Генерално од 1 до 6 одделение се реализира наставата согласно новите наставни програми.

- Обучени наставници од акредитираната програма за обука на тема „Родова еднаквост и родова сензитивност во училиште“ за наставниците од основните училишта;

- Сензибилизирана популација на наставници и родители за ССО.

Бројот на пријавени наставници по програми и број на наставници кои следеле обука со родови сензитивни елементи е следен:

Реден број	НАЗИВ НА ПРОГРАМАТА ЗА ОБУКА НА НАСТАВНИЦИ/СТРУЧНИ СОРАБОТНИЦИ	Број на наставници и кои избрале конкретна тема	Број на наставници кои ја следеле избраната тема
1	За тема 2 (наставници): Воспитание во современ контекст: развивање социо-емоционални вештини кај учениците	166	92

2	За тема 4 (наставници): Мултикултурализам во еднојазични и повеќејазични училишта	413	285
3	За тема 7 (наставници): Родова еднаквост и родова сензитивност во училиште	30	12
4	За тема 10 (наставници): Инклузија и пристапи во поучувањето на ученици со посебни образовни потреби/попреченост	708	580
5	За тема 20 (наставници): Професионален развој и кариерно советување на учениците (менторирање, следење, пристапи за детекција на афинитети и интереси, мотивација и развој и слично)	363	316
6	За тема 22 (наставници): : Справување со врничко насилство и кибернасилство	724	650
7	За тема 23 (наставници): Разрешување конфликти со ученици и меѓу учениците.	954	821
8	За тема 24 (наставници): Стратегии за менаџмент во училница - принципи и примери на добра практика за создавање позитивна работна атмосфера во училница и во онлајн/виртуелна училница	3533	2863
9	тема 26 (наставници): Стратегии, методи и техники за работа со надарени ученици.	1684	1325

**СТРУЧНИ
СОРАБОТНИЦИ:**

Реден број	НАЗИВ НА ПРОГРАМАТА ЗА ОБУКА НА НАСТАВНИЦИ/СТРУЧНИ СОРАБОТНИЦИ	Број на пријавени стручни соработници кои избрале конкретна тема	Број на стручни соработници кои следеле обука
1	За тема 1 (стручни соработници): Професионална ориентација на учениците: зајакнување на учениците преку самоспознавање и советување за кариерен развој.	61	51
2	За тема 2 (стручни соработници): Развој на социјални вештини и самоверба кај учениците, справување со проблематично однесување и создавање на позитивна социо-емоционална клима на час. (за стручни соработници)	245	141
3	За тема 3 (стручни соработници): Соработка помеѓу семејство и училиште во спречување на врничко насилство, кибернасилство и слично.	342	224

4	За тема 4 (стручни соработници): Инклузивно образование во пракса.	469	335
<p>2.2 Мерење на успешност на мерката (наведете кратки информации-показатели кој е резултатот со спроведувањето на оваа мерка):</p> <p>БРО во соработка со ХЕРА реализираа три средби со наставници и родители од основни училишта од три општини : Кавадарци, Центар-Скопје и Гостивар за презентирање на програмата за слободен изборен предмет ССО со цел сензибилизација на популација на наставници и родители (1052 сензибилизирани наставници и родители од основни училишта од три општини)</p> <p>Реализирана е обука на тема „Унапредување на менталното здравје кај учениците“ и формирана мрежа за поддршка преку која 37 стручни соработници овозможија поддршка на стручните соработници од останатите основни и средни училишта во државата за спроведување на активности за унапредување на менталното здравје, која промовира родова еднаквост и недикриминација.</p> <p>2.3. Дали имате предвидено показатели/индикатори за мерење на успешноста и напредокот (Ве молиме наведете само аутпут индикатори¹)</p> <p>Во 2023 одобрени се вкупно 38 наставни програми за 6 и 7 одделение. За учениците од 1 до 6 одделение се реализира наставата согласно новите наставни програми. Обучени се вкупно 2925 наставници.</p> <p>2.4. Доколку имате документи и прилози кои зборуваат за напредокот, ставете ги во прилог на извештајот</p>			

3.ПРЕЗЕМЕНИ ИНИЦИЈАТИВИ

3.1. Преземени иницијативи за инкорпорирање на принципот на еднакви можности на жените и мажите во стратешкиот план и буџетот на органот на државната управа (ОДУ), согласно член 11 од ЗЕМ:

Едни од стратешките приоритети и цели на Министерството за образование и наука се и усогласувањето на стручното образование и обука со потребите на пазарот на трудот, како и модернизирањето на системот за стручно образование и обука.

Програмата „Квалитетно и инклузивно средно образование (еднакви можности на момчињата и девојчињата)“ е поврзана со следниве стратешки цели и приоритети од

¹ **Аутпут индикаторите** ја мерат количината на стоки или услуги кои се добиваат со реализација на активностите од одделните програми, или пак број на жени и мажи опфатени со одделни програми. Пример за аутпут индикатор е број на мажи/жени опфатени со здравствените програми, број на жени опфатени со програмата за субвенционирање на земјоделството, број на жени од таргет група 24-49 години опфатени со Активните програми мерки за вработување и др. Преземено од *Насоки за подготовка на предлог буџетска пресметка*, Министерство за финансии, http://www.mtsp.gov.mk/WBStorage/Files/OP_2012.pdf

Стратегијата за родова еднаквост 2021-2026 година:

Општа цел 2. Подобрување на положбата на жените во сите области на јавниот и приватниот живот

Специфична цел 2.6: Родово сензитивни образование и наука

3.2. Мерење на успешност на иницијативата (наведете кратки информации-показатели кој е резултатот со спроведувањето на оваа иницијатива):

Програмата „Квалитетно и инклузивно средно образование“ произлегува од стратешкиот приоритет на Владата на Република Северна Македонија „Квалитетно образование достапно за сите, согласно побарувачката на пазарот на трудот, развој и унапредување на културата и спортот“, односно приоритетните цели „Развивање квалитетно образование достапно за сите, кое ќе создава кадар способен за логично и критично размислување, базирано на анализи и факти“, образование во функција на личности кои ќе ги почитуваат и негуваат граѓанските права, толеранцијата, различностите, воспитување во духот на мултикултурализмот и оспособување за потребите на пазарот на трудот и афирмирање и унапредување на културата, развој и унапредување на образованието, на јазиците на припадниците на заедниците“.

Целта на оваа програма е обезбедување квалитетно и инклузивно средно образование и унапредување на ученичкиот стандард.

Зголемување на привлечноста, квалитетот и релевантноста на стручното образование, како кај момчињата, така и кај девојчињата, со континуирано прилагодување на општествените и технолошките промени од една страна и потребите и особините на учениците, од друга страна. Подобрување на ресурсите и капацитетите на системот за средно образование и обука, со цел овозможување на еднаков пристап за сите. Во оваа насока, избраната програма и активностите кои ќе бидат преземени за подобрување на родовиот баланс во споменатите 3 струки во кои е детектиран силен диспарат помеѓу момчињата и девојчињата, ќе бидат дополнително поддржан со низа на активности кои се во доменот на надлежности на Министерството за образование и наука и институции кои работат во областа на стручното образование и обука.² На овој начин, со интегриран пристап ќе се зголемат ефектите од влијанието на предложената интервенција. Активности кои дополнително ќе влијаат на ефектите од предложената интервенција во оваа Родово буџетска изјава се:

- Воведување на флексибилен и ефикасен систем за изработување на Стандарди на занимања и Стандарди за квалификации коишто се засноваат на резултати од учење, изработување на модуларен наставен план и програма, коишто, исто така, се засноваат на резултати од учење, во согласност со оние стандарди коишто ги исполнуваат потребите на пазарот на трудот, како и програми за учениците со посебни образовни потреби и девојчиња;
- Развиени Стандарди на занимања и ревидирани наставни планови и програми во согласност со потребите на пазарот на трудот, како и соодветна обука на наставниците;
- Воведен систем за следење на учениците, со посебна графа за внесување на род (Tracersystem) откако ќе го завршат формалното образование;
- Зајакнат систем за кариерно насочување и советување на момчињата и девојчињата

за запишување на дефицитарни струки, но и за рушење на стереотипите како „машки“ или „женски“ професии.

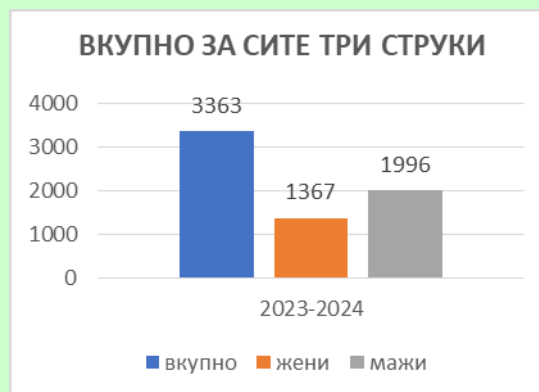
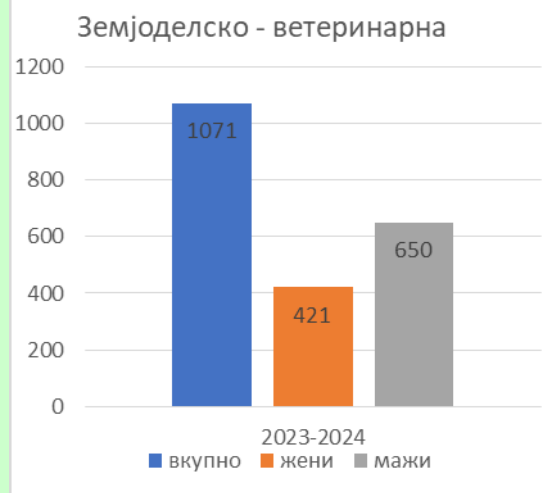
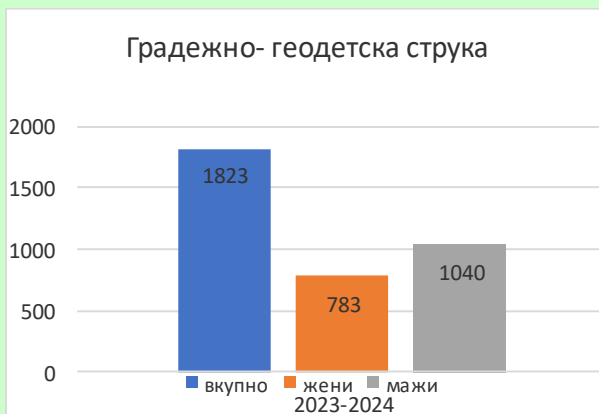
- Зајакнување на трите регионални центри за средно стручно образование (во Југозападниот, Североисточниот и Полошкиот регион), целосно опремени за обезбедување на квалитетни услуги, како и родово сензитивизирање на истите.
- Во 2023 донесена е одлука за формирање на два нови регионални центри за стручно образование и обука во Вардарскиот и Југоисточниот регион за кои тековно се работи техничка спецификација за нивно опрамување со цел обезбедување на квалитетно стручно родово сензитивно образование (формално, неформално и информално).

3.3. Дали имате предвидено показатели/индикатори за мерење на успешноста и напредокот (пример за индикатор)

- Зголемен број на запишани девојчиња на струките кои се разгледуваат и ќе се следат, преку оваа родово буџетска изјава, во наредните три години, и тоа: 2% во учебната 2022/23, 3% во учебната 2023/24, и 4% учебната 2024/25.
- Зголемен буџет (прогресивно од 1 до 5% во следните 3 години), наменет за промоција на атрактивноста на дефицитарните струки кои се обработуваат во оваа родово буџетска изјава, пред учениците во основно образование, со посебен акцент на мотивирање на девојчињата.
- Зајакнување на системот за кариерно насочување и советување, со посебен акцент на елиминирање на родовите стереотипи за „машки“ и „женски“ професии.
- Зајакнување на средните стручни училишта преку насоки и обуки на раководителите и наставниот кадар за промоција на еднакви можности и надминување на родовите стереотипи и предрасуди за стручното образование.

3.4. Доколку имате документи и прилози кои зборуваат за напредокот, ставете ги во прилог на извештајот:

Според податоците за запишани девојчиња и момчиња во трите струки од Средни стручни училишта кои се одбрани за следење со Родово Буџетската изјава, а презентирани во Информација за преземените активности и имплементираните мерки на програми и потпрограми во кои е вклучена родовата перспектива од вкупно запишани ученици во:

- градежно геодетска струка процентот на запишани девојчиња во 2023/2024 се зголемил за 13,1% споредено со 2022/2023.

-земјоделско-ветеринарна струка процентот на запишани девојчиња во 2023/2024 се зголемил за 0,8 % споредено со 2022/2023.

-шумарско дрво-преработувачка струка процентот на запишани девојчиња во 2023/2024 се намалил за – 3,5% споредено со 2022/2023

За **трите струки** од вкупно запишани девојчиња во учебната 2023/2024 процентот се зголемил за 6,9% споредено со 2022/2023

4.СОРАБОТКА СО ДРУГИ ОРГАНИЗАЦИИ И БАЗА НА ПОДАТОЦИ:

4.1. Наведете ги активностите за унапредување на еднаквите можности на жените и мажите кои Вашата институција ги реализирала во соработка со социјалните партнери и невладините организации активни на полето на еднаквите можности на жените и мажите?

Министерството за образование и наука беше дел од проектот „Воспоставување на мулти-професионална превенција на родово засновано насилство, работа со сторители преку пристап фокусиран на безбедноста на жртвата и советување на мажите во Северна Македонија“ поддржан од Verein für Männer- und Geschlechterthemen Steiermark (Здружение за машки и родови прашања Стирија) (Грац, Австрија) со финансиска поддршка од австриското Сојузно министерство за социјални прашања, здравство, грижа и заштита на потрошувачите.

Невладината организација од Швајцарија - Хелветас веќе 4 години е партнер на министерството, а дава голема логистичка и финансиска поддршка за спроведување на проектот „Образование за вработување во Северна Македонија - Е4Е“ преку кој се спроведува дијалогот „Учи паметно, работи стручно“ помеѓу МОН, бизнис заедницата, општините и средните стручни училишта, а во насока на заедничко дефинирање на потребите од отворање на нови струки и профили кои се потребни на локално ниво, дизајнирање на наставните планови и програми и вклучување на компаниите во практичната обука на учениците од средните стручни училишта.

4.2. Дали базата на податоци со која располага ОДУ е разделена по пол?

а) база на податоци која се однесува на човечки ресурси

*** приложете документ со преглед на човечките ресурси поделени по пол (вкупен број на вработени, по звање)**

Вкупен број на вработени во Министерство за образование и наука: 227

- жени: 150
- мажи: 77

Вкупен број на раководни позиции (државен советник, раководител на сектор, помошник раководител на сектор, раководител на одделение): 56

- жени: 40
- мажи: 16

Министер - маж

Заменик министер – маж

Државен секретар - жена

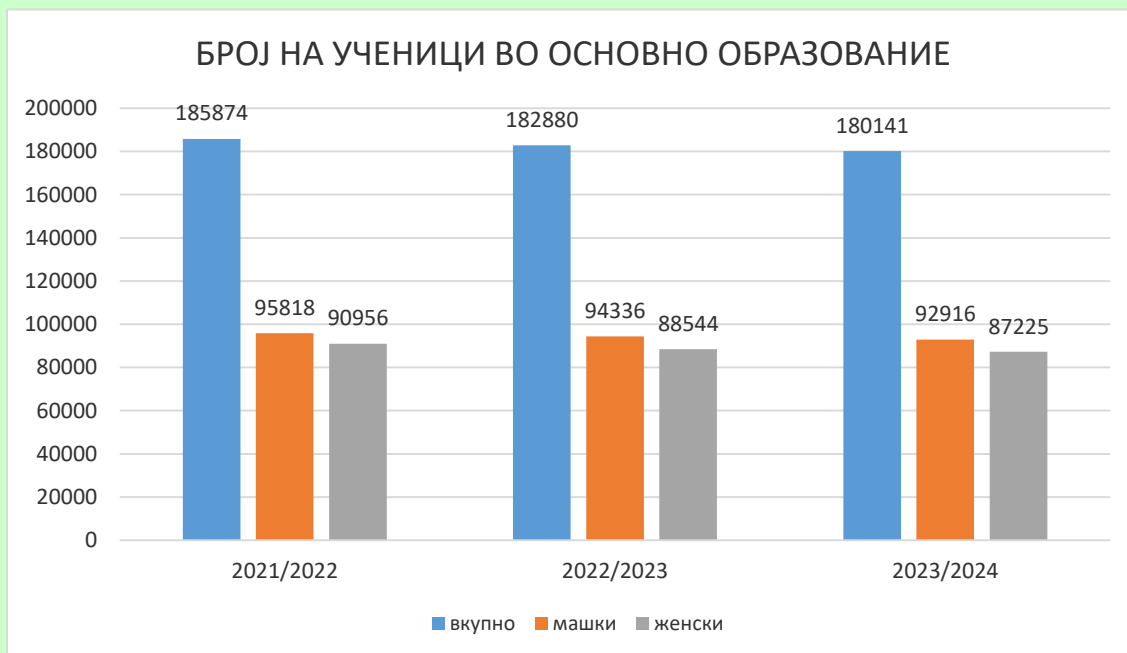
Директор на Педагошка служба - жена

б) база на податоци која се однесува на програмскиот дел (опфат на корисници по пол од одредени програми, услуги, мерки итн.)

*** приложете документ со краток опис на програма/услуга и податоци разделени по пол за предвидени корисници, целни групи, и податоци разделени по пол за опфатени корисници, целни групи итн.**

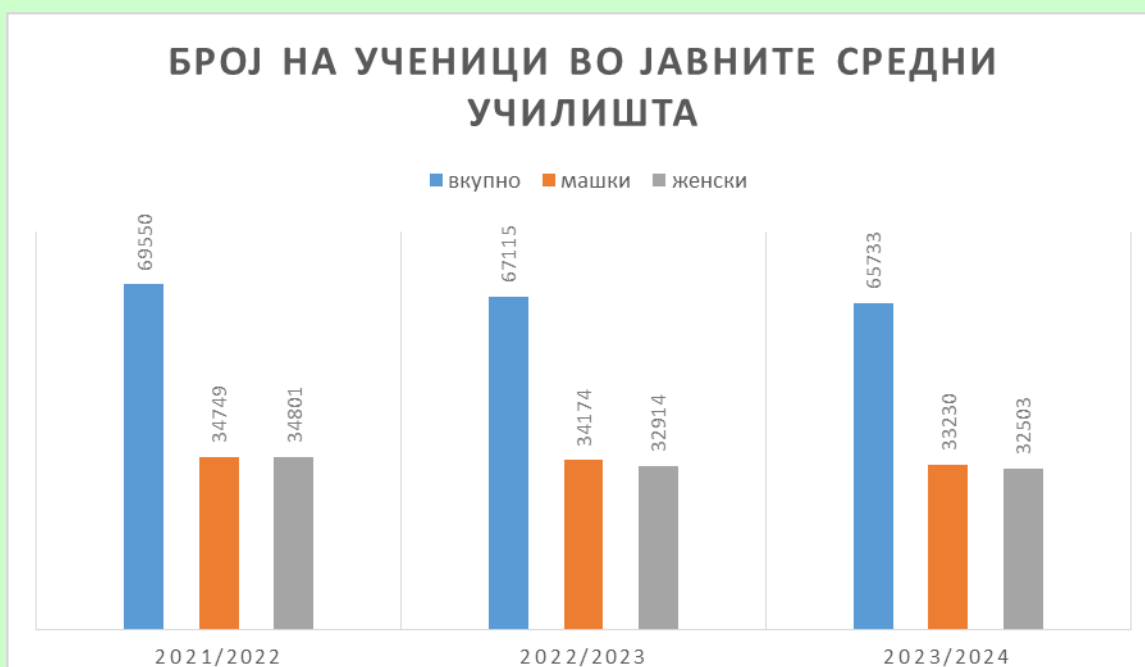
Образовниот систем на Република Северна Македонија се состои од предучилишно, основно (6-14 години), средно (15-17/18 години) и високо образование.

Основното образование е задолжително и бесплатно за сите ученици од 6-14 години, трае девет години. Во учебна 2023/2024 година, запишани се вкупно 180141 ученици во ученици во 10957 паралелки, од кои 92916 се машки и 87225 женски. Бројот на ученици во последните три учебни години е прикажан во табелата:

Споредбено со учебната 2022/2023, бројот на ученици во 2023/2024 е намален.

Средното образование, исто така е задолжително и бесплатно. Средното стручно образование може да биде со тригодишно и четиригодишно траење. Стручното оспособување во зависност од сложеноста на занимањето трае до две години. Бројот на запишани ученици во јавните средни училишта е прикажан во табелта:

Во јавните Средни училишта вкупниот број на запишани ученици од прва до четврта година е 65733 ученици од кои 33230 се машки и 32503 женски. Само во прва година во учебната 2023/24 се запишани 17343 ученици (9001 машки и 8342 женски).

За академската 2022/2023 година за стипендии за студенти девојчиња на студии за биотехнички, техничко-технолошки, природно математички, ИТ и/или медицински науки (трета група на стипендии + ИТ) издвоени се 29.439.000 денари, додека за стипендии за студенти момчиња издвоени се 12.181.950 денари.

Табеларен приказ за предвидени средства за доделени стипендии за високо образование

	Мажки	Жени	Вкупно						
				% женски во вкупниот број на добитници	месечна стипендија	вкупно за 9 месеци за жени	вкупно за 9 месеци за мажи	Вкупно средства, мажи и жени за 9 месеци	% учество на стипендии доделени на жени во вкупниот број на средства
ИТ државни	25	12	37	32.4	6050	653400	1361250	2014650	32%
ИТ приватни	3	2	5	40	6050	108900	163350	272250	40%
Трета државни	155	354	509	69.5	6050	19275300	8439750	27715050	70%
Трета приватни	8	12	20	60	6050	653400	435600	1089000	60%
Математика	3	12	15	80	18000	1944000	486000	2430000	80%
Физика	3	7	10	70	18000	1134000	486000	1620000	70%
Хемија	5	35	40	87.5	18000	5670000	810000	6480000	88%
						29.439000	12.181950	41.620950	70.73121

За академската 2023/2024 година за стипендии за студенти девојчиња на студии за биотехнички, техничко-технолошки, природно математички, ИТ и/или медицински науки (трета група на стипендии + ИТ) издвоени се 31.887.900 денари, додека за стипендии за студенти момчиња издвоени се 12.897.000 денари.

Табеларен приказ за предвидени средства за доделени стипендии за високо образование

	Мажи	Жени	Вкупно						
				% женски во вкупниот број на добитници	месечна стипендија	вкупно за 9 месеци за жени	вкупно за 9 месеци за мажи	Вкупно средства, мажи и жени за 9 месеци	% учество на стипендии доделени на жени во вкупниот број на средства
ИТ државни	21	19	40	47.5%	6050	1.034.550	1.143.450	2.178.000	47.5%
ИТ приватни	23	23	46	50%	6050	1.252.350	1.252.350	2.504.700	50%
Трета државни	129	367	496	73.99%	6050	19.983.150	7.024.050	27.007.200	73.99%
Трета приватни	7	13	20	65%	6050	707.850	381.150	1.089.000	65%
Математика	10	26	36	72.22%	18000	4.212.000	1.620.000	5.832.000	72.22%
Физика	1	3	4	75%	18000	486.000	162.000	648.000	75%
Хемија	8	26	34	76%	18000	4.212.000	1.296.000	5.508.000	76%
						31.887.900	12.897.000		

Согласно податоците добиени од Сектор за високо образование државните универзитети во Република Северна Македонија, ситуацијата со вработените, на истите, е следната:

На Универзитетот за информатички науки и технологии „Св. Апостол Павле“ во Охрид, вработени се вкупно 35 лица, од кои 20 жена и 15 мажи.

Вкупен број на вработени на Универзитетот „Мајка Тереза“ во Скопје е 170 лица, од кои 78 жени и 92 мажи.

Вкупениот број на вработени на Универзитетот во Тетово е 666 лица, жени 238, мажи 428.

Вкупен број на вработени на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип изнесува 523, жени 317, а мажи 206.

Вкупно вработен кадар на Универзитетот „Св. Климент Охридски“ во Битола е 455, жени 266, а мажи 189.

Вкупно вработен кадар на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, 2875, жени 1702, мажи 1173.

Вкупен број на вработени на сите шест Универзитет во 2022/2023 се 4724 од кои 2621

жени и 2103 мажи.

* приложете документ со краток опис на програма/услуга и податоци разделени по пол за предвидени корисници, целни групи, и податоци разделени по пол за опфатени корисници, целни групи итн.

5. ОБВРСКИ.

5.1. Наведете кои се вашите обврски согласно Стратегијата за Родова Еднаквост (СРЕ), Националниот план за акција и оперативниот план за годината за која се известува.

Опишете според:

- а) Постигнати резултати
- б) Реализирани активности
- в) Индикатори за мерење успешност
- г) Потрошени средства за реализирани активности од областа на родовата рамноправност и извор на средства

Националниот план за родова еднаквост (НАПРЕ) 2022-2024 и Националната стратегија за родова еднаквост 2022-2027 се донесени е од страна на Собранието на РСМ на ден 27.07.2022 година.

5.2. Дали надлежностите и задачите на координаторот и заменик координаторот конкретно се утврдени во актот за систематизација на работните места во органите на државната управа?

Надлежностите и задачите на координаторот и заменик координаторот за еднакви можности НЕ се утврдени во актот за систематизација на работни места. Лицата се номинирани од страна на министерот за образование и наука.

5.3. На кои обуки во текот на извештајниот период координаторот и заменик координаторот имаат присуствувало?

Обуки/конференции кои ги посетил координаторот за еднакви можности на Министерството за образование и наука во текот на извештајниот период:

1. Консултативна средба по повод евалуацијата на: Националната стратегија за мали и средни претпријатија (2018-2023) и Националната стратегија за претприемачко учење (2014–2020). Одржана: 02 02 2023, место Млади Хаб, Скопје Организатор ИТМ Консалтинг
2. Презентација на публикацијата „Жените и мажите во Северна Македонија“ 2023, покана UN WOMEN/МТСП, одржана на 23.08.2023, Организатор: UN Women,
3. Промотивен настан за Профилот за родова еднаквост на Република Северна Македонија, одржан на 4.09.2023 година, место хотел Лимак Скопје, Организатор: UN Women, Канцеларија во рамки на проектот Gender Equality Facility (GEF).
4. Присуство на панел дискусија „Родово-базирана дискриминација на работното место - искуства и примери за унапредување на родовата еднаквост во Северна Македонија“, одржана на 17.10.2023 година, место: Јавна Соба, во Скопје, организатор: РЕАКТОР

5. Обуки/конференции кои ги посетил **заменик координаторот** за еднакви можности на Министерството за образование и наука во текот на извештајниот период:
 1. Презентација на извештаи, како и 2 панел дискусии на теми за насилство врз жени и деца, одржана на 19 декември 2023 година, Хотел Мериот
 Организатор: Националната мрежа против насилство врз жени и семејно насилство
 Проект: „Насилство врз жените како приоритет на националните институции“ кој се спроведува во рамките на шемата за регрантирање „Човековите права во практиката“ спроведуван од Институтот за Европски политики (ЕПИ) – Скопје како дел од проектот „Заедничка акција за човекови права“ финансиран од Европска Унија
 2. Дебатен клуб за повеќедимензионална детска сиромаштија, одржан на 25 август 2023, Парк хотел и спа
 Организатор: UNICEF во соработка со Finance Think
 Проект: Повеќедимензионална детска сиромаштија
 3. Презентација на анализа на системот за образование, одржана на 30 и 31 октомври 2023 година, Хотел Мериот
 Организатор: УНЕСКО
 4. Работни средби со донаторите од Австрија по однос на проектот „Воспоставување на мулти-професионална превенција на родово засновано насилство, работа со сторители преку пристап фокусиран на безбедноста на жртвите и советување на мажите во Република Северна Македонија“, одржана на 01 ноември 2023 година
 Организатор: ХЕРА
 Проект: „Воспоставување на мулти-професионална превенција на родово засновано насилство, работа со сторители преку пристап фокусиран на безбедноста на жртвите и советување на мажите во Република Северна Македонија“
 5. Втора обука за обучувачи за спроведување едукација на професионалците за мултисекторска соработка, одржана од 02 до 04 октомври 2023 година во Центарот за социјални претпријатија
 Организатор: Министерството за труд и социјална политика во соработка со УНФПА
 6. Прва обука за обучувачи за спроведување почетна едукација на професионалците за родово базирано насилство врз жените и семејното насилство и спроведување едукација на професионалците за мултисекторска соработка, одржана од 25 до 27 септември 2023 година во Центарот за социјални претпријатија
 Организатор: Министерството за труд и социјална политика во соработка со УНФПА
 7. Регионална конференција: Унапредување на родовата еднаквост во парламентите, одржана на 22 јуни 2023 во Клуб на пратеници
 Организатор: Собранието на Република Северна Македонија во соработка со Мисијата на ОБСЕ во Скопје
 8. Обуката за „Родово одговорно буџетирање“, одржана на 16 мај 2023 година, во просториите на Општина Чаир
 Организатор: ЕПЛ ТРИ Здружение за напредок, поддршка и одржлив развој на жени
 9. Обука за „Јакнење на капацитетите на националните власти и носителите на одлуки за превенција и заштита од сите форми на дискриминација, одржана на 06 април 2023 година во Хотел Арка
 Организатор: Министерство за труд и социјална политика со поддршка на Делегацијата на Европската Унија и избраниот имплементатор на проектот Business and Strategies in Europe S.A.
 Проект: ЕУ/ИПА проект „ЕУ за човекови права: Вклучување на концептите за недискриминација во законодавството“

Дали тие во обуките се јавиле како:

а) слушатели

б) обучувачи

5.4. Во рамките на целосниот период на извршувањето на функцијата, наведете кои обуки (наведете тематски родова еднаквост и анти-дискриминација, трговија со луѓе, семејно насилство, родова еднаквост и социјална заштита итн). имаат посетено:

а) координатор за еднакви можности

б) заменик координатор за еднакви можности

а) координатор за еднакви можности:

/

б) заменик координатор :

1. Е-обука за родова еднаквост (основно и напредно ниво)

Организатор: Министерство за информатичко општество и администрација

2. Обука: Постапка за правно признавање на род во законодавството на Република Македонија, 27-28.02.2019 година

Организатор: Министерството за правда на Република Македонија во соработка со Хелсиншкиот Комитет за човекови права на Република Македонија и Коалицијата Маргини и во рамки на Тајех експертска мисија

3. Глобални промени и цели, 12.11.2019 година

Организатор: UNHCR

4. Вклучување на родовата перспектива во процесот на стратешко планирање на министерствата и во програмското буџетирање, одржана на 21-22 Декември 2020 година, Zoom-онлајн работилница,

Организатор: UN Women

5. Можностите за вклучување на родовите прашања во програмите на министерствата согласно Програмата на Владата 2020-2024 и мандатните писма, одржана на 20 октомври 2020 година во хотел Арка

Организатор: UN Women.

6. Вклучување на родовата перспектива во процесот на стратешко планирање на министерствата и во програмското буџетирање, одржана на 21-22 Декември 2020 година, Zoom-онлајн работилница,

Организатор: UN Women;

7. Можностите за вклучување на родовите прашања во програмите на министерствата согласно Програмата на Владата 2020-2024 и мандатните писма, одржана на 20 октомври 2020 година во хотел Арка

Организатор: UN Women.

8. Презентација на Анализи на учебници од родов аспект, одржана на 25.02.2021 година, онлајн работилница

Организатор: UN Women и Министерство за труд и социјална политика

9. Примена на родово одговорно буџетирање во секторски програми и развој на родово буџетски изјави, одржана на 15.06.2021 година, Zoom онлајн работилница

Организатор: Министерство за труд и социјална политика

10. Обука за Превенција на РБВ и работа со момчиња и мажи одржана на 06 и 07 јуни 2022 година, хотел Лимац, Скопје

Организатор: Проект за воспоставување мултипрофесионална превенција на родово базирано насилство, работа ориентирана кон безбедноста на жртвите со сторителите и советување за мажи во Северна Македонија (Акроним : МАЕБ НМ) раководено од Здружение за теми за мажи и родови теми Штајермарк, Австрија (Verein für Männer- und Geschlechterthemen Steiermark, Austria) а финансира Сојузно Министерство за Социјала, Здравје, Нега и заштита на потрошувачите, Австрија (Bundesministerium Soziales, Gesundheit, Pflege und Konsumentenschutz, Austria), во партнерство со организацијата HERA

и REACTOR

11.Работилница за „Родово буџетски изјави - Извештај за родово одговорно буџетирање“ одржана на 12 мај 2022 година, Ресурсен центар за родово одговорно креирање на политики и буџетирање, Скопје

Организатор: Министерство за труд и социјална политика во соработка со канцеларијата на UN Women во Скопје

12.Студиска посета за „Воспоставување на мулти-професионална превенција на родово засновано насилство, работа со сторители преку пристап фокусиран на безбедноста на жртвата и советување на мажите во Северна Македонија“ одржана од 27-29 јуни 2022 година, Австрија (Виена и Грац)

Организатор: Проект за воспоставување мултипрофесионална превенција на родово базирано насилство, работа ориентирана кон безбедноста на жртвите со сторителите и советување за мажи во Северна Македонија (Акроним : МАЕБ НМ) раководено од Здружение за теми за мажи и родови теми Штајермарк, Австрија (Verein für Männer- und Geschlechterthemen Steiermark, Austria) а финансира Сојузно Министерство за Социјала, Здравје, Нега и заштите на потрошувачите, Австрија (Bundesministerium Soziales, Gesundheit, Pflege und Konsumentenschutz, Austria), во партнерство со организацијата HERA и REACTOR

13.Презентација на извештаи, како и 2 панел дискусии на теми за насилство врз жени и деца, одржана на 19 декември 2023 година , Хотел Мериот

Организатор: Националната мрежа против насилство врз жени и семејно насилство
Проект: „Насилство врз жените како приорите на националните институции“ кој се спроведува во рамките на шемата за регрантирање „Човековите права во практиката“ спроведуван од Институтот за Европски полити (ЕПИ) – Скопје како дел од проектот „Заедничка акција за човекови правата“ финансиран од Европска Унија

14.Дебатен клуб за повеќедимензионална детска сиромаштија, одржан на 25 август 2023, Парк хотел и спа

Организатор: UNICEF во соработка со Finance Think

Проект: Повеќедимензионална детска сиромаштија

15.Презентација на анализа на системот за образование, одржана на 30 и 31 октомври 2023 година, Хотел Мериот

Организатор:УНЕСКО

16.Работни средби со донаторите од Австрија по однос на проектот „Воспоставување на мулти-професионална превенција на родово засновано насилство, работа со сторители преку пристап фокусиран на безбедноста на жртвите и советување на мажите во Република Северна Македонија“,одржана на 01 ноември 2023 година

Организатор: ХЕРА

Проект: „Воспоставување на мулти-професионална превенција на родово засновано насилство, работа со сторители преку пристап фокусиран на безбедноста на жртвите и советување на мажите во Република Северна Македонија“

17.Втора обука за обучувачи за спроведување едукација на професионалците за мултисекторска соработка, одржана од 02 до 04 октомври 2023 година во Центарот за социјални претпријатија

Организатор: Министерството за труд и социјална политика во соработка со УНФПА

18.Прва обука за обучувачи за спроведување почетна едукација на професионалците за родово базирано насилство врз жените и семејното насилство и спроведување едукација на професионалците за мултисекторска соработка, одржана од 25 до 27 септември 2023 година во Центарот за социјални претпријатија

Организатор: Министерството за труд и социјална политика во соработка со УНФПА

19.Регионална конференција: Унапредување на родовата еднаквост во парламентите,

одржна на 22 јуни 2023 во Клуб на пратеници

Организатор: Собранието на Република Северна Македонија во соработка со Мисијата на ОБСЕ во Скопје

20.Обуката за „Родово одговорно буџетирање“, оддржана на 16 мај 2023 година, во просториите на Општина Чаир

Организатор: ЕПЛ ТРИ Здружение за напредок, поддршка и одржлив развој на жени

21.Обука за „Јакнење на капацитетите на националните власти и носителите на одлуки за превенција и заштита од сите форми на дискриминација, оддржана на 06 април 2023 година во Хотел Арка

Организатор: Министерство за труд и социјална политика со поддршка на Делегацијата на Европската Унија и избраниот имплементатор на проектот Business and Strategies in Europe S.A.

Проект: ЕУ/ИПА проект „ЕУ за човекови права: Вклучување на концептите за недискриминација во законодавството“

5.5. Како добиените знаења се понатаму пренесени во Вашиот ОДУ, дали имате воспоставено метод или систем на пренесување на знаења (пренесување на информации, споделување на материјали, држење на кратки сесии за пренесување на знаења на колеги итн.)

Ве молиме опишете :

При изготвување на сите документи поврзани со еднаквите можности на мажите и жените, секогаш се консултирани вработени од одредената област, која се обработува. Дел од вработените биле или се вклучуваат во обуки и работилници, состаноци, поврзани со оваа проблематика. Сите документи кои ги изготвуваат координаторот и заменик координаторот за еднакви можности, а се однесуваат на еднаквите можности на мажите и жените, се прикачуваат на официјалната страна на Министерството за образование и наука и се јавно достапни за сите.

5.6. Колку и кои иницијативи (предлог закони, предлог стратегии, предлог информации до влада, предлог акциски планови, предлог буџети, предлог стратешки планови) координаторот и заменикот координатор за еднаквите можности на жените и мажите имаат доставено до ОДУ?

Координаторот и заменик координаторот за еднакви можности изготвија Годишен извештај на органите на државната управа за напредокот на состојбата на еднаквите можности за жените и мажите за 2023 година.

Извештај за родово одговорно буџетирање за 2023 година и Информација за превземени активности и имплементирани мерки на програми и потпрограми во кои е вклучена родовата перспектива за 2023 година и истите беа доставени до Министерството за труд и социјална политика и објавени на веб страната на Министерството за образование и наука.

5.6 Колку од тие иницијативи биле успешни?

Сите иницијативи континуирано се спроведуваат.

10. ПРЕДИЗВИЦИ, ДОБРИ ПРАКСИ И НАУЧЕНИ ЛЕКЦИИ:

6.1 Наведете дали и со какви предизвици сте се соочиле во текот на извештајната година и какви предлози за нивно надминување сте дале

Етичноста како однос и професионалниот етички кодекс особено се важни во советодавната работа со учениците. Во стручните мислења кои одделението за советување на родители и ученици ги доставува до училиштата, а по нивно барање согласно член 77 од Законот за основно образование и член 58-а од Законот за средно образование, се посветува особено внимание на почитување на професионалниот етички кодекс на стручните служби кои ја обавуваат советодавната работа. Односно, почитување на интегритетот на личноста на учениците и поттикнување на учениците согласно нивните интелектуални, физички и социо-емоционални способности, темпераменти и интереси.

6.2 Споделете пример за добра или лоша пракса

6.3. Наведете примери за научени лекции

Во сите Стратешки планови на Министерството за образование и наука, во приоритети и цели има вклучено унапредување на Концептот за еднаквост и недискриминација во образовниот систем.

7. ОПИШЕТЕ ГИ ВАШИТЕ СЛЕДНИ ЧЕКОРИ:

7.1 Опишете накратко кој е вашиот план на активности за следната година и кон што ќе придонесат (имплементација на Стратегија за родова еднаквост, друг стратешки документ на ОДУ итн.)

1. Ќе се донеси нов Закон за учебници за основно и средно образование кој ќе се темели на родовата еднаквост, недискриминација и инклузивност
2. Ќе се донеси нов Закон за средно образование кој ќе се темели на родовата еднаквост, недискриминација и инклузивност
3. Ќе се донесе Упатство за постапката за пријавување и заштита на ученик жртва на која било од формите на насилство, злоупотреба и занемарување за средно образование
4. Ќе се донесе новата Концепција за учебник и Методологија за вреднување на учебникот.
5. Ќе се донеси нов Законот за стручно образование
6. Ќе се продолжи со имплементирање на сеопфатно сексуално образование во поголем број училишта, што ќе значи и унапредување на родовата еднаквост, инклузивноста и толеранцијата, но и превенција од сексуалното вознемирување и насилството
7. Ќе се продолжи со анализа на содржините на наставните програми и дидактички средства во основното и средното образование од аспект на унапредување на

родовата еднаквост, согласно Правилникот за начинот на вршење на анализата на содржините на наставните планови, програми и учебниците од аспект на еднаквите можности на жените и мажите.

8. ПРЕДЛОЗИ И СУГЕСТИИ ДО МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА:

8.1 Наведете ваши предлози или иницијативи до СЕМ- МТСП во насока на подобрување на:

- а) Функционалноста и координацијата на механизмите за родова еднаквост**

- б) Имплементација на Стратегија за родова еднаквост во секторските политики/програми**